

Uvodni deo

Carina predstavlja obavezu uvoznika-izvoznika da, u momentu kada roba prelazi nacionalnu granicu, plati propisanu sumu novca u korist države. Carina predstavlja vrstu posrednog poreza koji se naplaćuje kada roba prelazi carinsku liniju. Cilj carine nije da poveća državni prihod, već zaštita domaće proizvodnje, naročito one koja tek počinje da se razvija.

Carine predstavljaju stabilan i dugoročan instrument regulisanja spoljne trgovine i zaštite domaćeg tržišta. U većini zemalja carinska tarifa se propisuje zakonom. Carinska tarifa ne može da se menja od slučaja do slučaja i prema trenutnoj potrebi kao drugi instrumenti spoljnotrgovinske politike.

1. Istorijat carinskog zakona i carinske tarife

U srednjem veku osim izvoznih i uvoznih, plaćala se i proвозna, takoreći tranzitna carina. Najstariji sačuvani carinski pravni zakon vezan za naše prostore jeste Dubrovački carinski statut – Liber statutorum doane – iz 1277. godine. Osim pravnih običaja i domaćih pisanih pravnih izvora, u Srbiji je već početkom XIII veka ušao u upotrebu prvi pisani pravni izvor vizantijskog porekla. Sava Nemanjić, sv. Sava, po proglašenju autokefalnosti srpske pravoslavne crkve 1219. godine izdao je Nomokanon, skup crkvenih i svetovnih pravnih propisa. Oslanjajući se na njega u vreme razvijene feudalne države 1349. godine, nastao je Dušanov zakonik, dopunjen 1354. godine, kojim je normiran najveći broj društvenih odnosa. Srednjovekovni srpski vladari naplatu carine obično su davali u zakup, najčešće Dubrovčanima, da bi se dolaskom Turaka na Balkan potpuno promenila i struktura prihoda. Najznačajniji je bio porez u novcu, takozvani desetak, u „zemaljskim proizvodima“, radnoj snazi, „nahijski prirez“, prihod od kazni i, na kraju, prihod od carina, prevoza i ribolova. Oslobođenjem od Turaka, prihod od carina i prevoza preko skela počeo se prikupljati prvi put u maju 1804. godine, kada je Karađorđe ustanovio carinarnicu sa skelom na Ostružnici. Kao i pod turskom vlašću, carina je iznosila 3%. Vazalna Srbija morala je svoje carinske tarife da sastavlja u skladu sa postojećim odredbama Portinih ugovora i Knez Miloš se u tom pogledu verno pridržavao Portinih uputstava.

Prvu carinsku tarifu propisao je 1. marta 1819. godine a dopunio je 16. decembra 1822. godine. Ova tarifa obuhvatala je ukupno 31 stavku (najveća carina bila je za konje i goveda, po 2 groša po grlu, na svinje 20 para, a na ovce 10 para po grlu). Za ostalu robu predviđeno je da se u odnosu na vrednost uzima po 2 pare na svaki groš. Navedena tarifa važila je sve do 7. marta 1828. godine kada je zamenjena novom. Nova tarifa obuhvatala je 71 stavku i po visini carine bila je nešto niža od prethodne. Uvozno-izvozne carine naplaćivane su i prema drugim pašalucima. Sedam godina kasnije, 3. jula 1835. godine, propisan je „kratki dodatak“ tarife iz 1828. godine kojim je propisana carina za 8 stavki (sedam vrsta stoke i pšenicu), za proizvode koji se izvoze u Tursku, a koja je bila veoma visoka (za konje čak 20 groša, a za volove i svinje po 10).

Prvi Carinski zakon o opštoj carinskoj tarifi donet je 5. juna 1883. godine i tada je prestala da važi tarifa iz 1863. Po novoj tarifi ukinute su proвозne carine po ugledu na evropske države, a uvozna roba bila je raspoređena u 18 grupa, sa 63 tarifna broja, razvrstana po strukama, a ne po alfabetu kao ranije. Nova carinska tarifa od 2. aprila 1892. godine sadržavala je i zaštitne carine.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com